

: Posamezna številka 6 vinarjev :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. jutraj, ob ponedeljkih ob 10. do polne. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. Za inozemstvo celoletno K 30.—, Telefon številka 303.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Posamezna številka 6 vinarjev :

Uredništvo in upravnistvo je v Franciskanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 303.

Važna manifestacija.

Vsi avstrijski stanoviti stoje danes pred važnim vprašanjem, ki je povzročilo, da so prenehale med stanoviti stanovske razlike, narodnosti in politični prepri in stanoviti so se znašli na eni točki, da povzdigne svoj glas in odločno protestirajo proti avstrijski politiki in upravi, ki je kriva sedanjih neznosnih razmer v državi. Grof Aehrenthal se je hotel z gospodarskim bojkotom maščevati nad Srbijo in za kriti svojo blamažo v balkanski politiki, ali prišlo je drugače. Avstrijski bojkot je Srbijo gmotno pokrepil, ostala je Avstrija na cedilu, začelo je primanjkovati mesa, cene so neprijemno visoko poskočile, a tem povzvišanem cenam so sledila povišanja drugih hranil in to v taki meri, da je danes avstrijsko prebivalstvo pod neznošno draginjo.

Tudi na Kranjskem čutimo te usodepolne posledice avstrijske politike vsi stanoviti. Cene venomer naraščajo, tako da je skrajni čas, da se od strani kompetentnih oblasti ukrene kaj rešnega in gotovega, da se odpravijo vsaj za prvo silo neznošnim razmeram. Kak je položaj pri nas, vidi se jasno iz dejstva, da se vsi stanoviti zbirajo, da dajo duška svojim protestom proti vedno naraščajočemu pomanjkanju. Povzdignilo je delavstvo svoj glas, državni uradniki, železniški uradniki za sredo 4. t. m. sklicuje učiteljska organizacija „Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“ protestno zborovanje, ki na njem sprejme zastopniki učiteljskega iz Koroške, Kranjske, Štajerske, Goriške, Istre in Trsta o položaju učiteljskega v posameznih slovenskih kronovinah. Naravnost moramo priznati, da je boj, ki ga bode učiteljsvo najhujši, da učiteljsvo največ žrtvuje za gospodarski, kulturni in politični napredek naroda, a v žalost in v našo sramoto moramo priznati, da je učiteljsvo najslabše plačano, da bode boj za regulacijo svojih plač že dolgo vrsto let brez vsakega najmanjšega uspeha.

Posebno učiteljsvo na Kranjskem občuti to najbolj na svoji koži, ko so klerikalci vpeljali svojo famozno strahovlado v deželnem šolskem svetu, materialno hočejo uničiti učiteljsvo, sestradati hočejo delavce na narodnem, gospodarskem in kulturnem polju, da bi izmučene polovili v svoje mreže. Klerikalci se boje učiteljskega, ker je učitelj na deželi nosilec napredne ideje, ker dobro vedo, da je tam klerikalno delo nemogoče, kjer je delal napreden učitelj ter vzgojil naraščaj prepojen z naprednimi idejami.

V sredo zborujejo v Ljubljani učitelji, ki so že na tolikih svojih zborovanjih povzdignili glas in zahtevali regulacijo svojih beraških plač a povsod so našli zamašeno ušesa, nikdo hotel poslušati njih upravičenih zahtev. Klerikalci neusmiljeno gospodarijo v deželi, norčujejo se iz njih postav, vodja klerikalcev Sušteršič je grozil učiteljsku, da jih bo sestradal, da jim bo prešel kosti. S takimi nasprotniki vodi učiteljsvo boj, ono učiteljsvo, ki vrši v narodu najsvetejšo nalogo, vzgojo slovenske mladine. In kako naj se posveti učiteljsvo svoji vzvišeni nalogi, ako trpi v gmotnem oziru tako pomanjkanje, da ne more zadostiti niti najprimitivnejšim zahtevam dostojanstva svojega stanu.

Žalostno je pa tudi dejstvo, da se slovenska napredna javnost že zdavnaj ni zavzela za učiteljsvo, da ga je pustila v boju za zboljšanje položaja samega; saj kdo bi imel koristi od tega, ako ne slovenski narod, ali ni gmotno dobro podprto učiteljsvo steber, ki na njem sloni moč, razvitek in obstoj naprednega gibanja? Te malomestne razmere morajo prenehati.

V sredo zboruje v Ljubljani slovensko učiteljsvo. Ljubljano, centralo Slovenije, si je izbralo učiteljsvo in mi pozivljamo slovensko prebivalstvo, da naj se v polni meri odzove pozivu učiteljskega, da povzdigne z njim svoj glas, da zahteva z njimi upravičeno regulacijo plač. V času, ko čutijo vsi stanoviti naraščajočo draginjo, je dolžnost vseh, da se pridružijo učiteljskim zahtevam. Zato dokazi Ljubljana, da ve in zna ceniti delo učiteljskega, da se zaveda svoje moralne dolžnosti, ki ji nalaga simpatije za oni stan, ki je največjega pomena za napredek in obstoj naroda!

Dolžnost nam nalaga, da pokazemo učiteljsku svojo simpatije v njih boju za zboljšanje gmotnega položaja.

Pozivljamo tudi slovenske deželne in državne poslance, da se udeležijo te manifestacije, a ni dovolj, da se je samo udeležijo in potolažijo zborovalce s praznimi obljubami in besedami, človeška in narodna zavest jim nalaga dolžnost, da se zavzamejo za učiteljsvo za prosep in napredek naroda.

Učiteljska manifestacija v sredo dne 4. t. m. bode jasen dokaz, da se prebivalstvo Ljubljane zaveda svojih moralnih dolžnosti, ki jih mu nalaga narodna zavest. Simpatije občinstva naj okrepi učiteljsvo v boju za trud, dajo naj mu moralne podpore, ker koristi imel bo le in edino-le slovenski narod!

Ernst Denis.

Ako posvečujemo nekaj vrst odličnemu francoskemu gostu, ki je pred nekaj dnevi obiskal Ljubljano, storimo to zato, ker se nam zdi, da je njegova osebnost med nami premalo znana in ker upamo, da bomo imeli poslej še kdaj priliko videti ga med nami.

Češi so našli med Francozi tri moke, ki so se potrudili, da bi seznanili francosko javnost s češkim narodom, to so: K. A. Saint-René Taillandier, slavist L. Leger in Ernst Denis. Vsem trem so Češi globoko hvaležni za njih delo.

Saint-René Taillandier je l. 1843. objavil v zborniku Revue des deux mondes svoj potopis pod naslovom: „Sedanje stanje kulture na Nemškem.“ V tem potopisu se je obširno pečal

tudi s češko zgodovino, z avstrijskimi Slovani in z narodnim probujanjem v Avstriji. Češka zgodovina je tedanjim romantičnim struji v literaturi nudila snovi. George Sandova je v svojih romanih (Consuelo, La comtesse de Rudolstadt), omenjala češke husitske bojevnike, bogoslovec Boisnoirand de Bonnehose je za navdušenjem pisal o Husu. V petdesetih in šestdesetih letih je Saint-René Taillandier seznanjal v „Revue des deux mondes“ francosko javnost o češkem in slovanskem gibanju v Avstriji. (Češka zgodovina in češki zgodovinar F. Palacký)

Vojni dogodki v Italiji so v šestdesetih letih bolj in bolj opozarjali francosko javnost na Avstrijo. Poljska emigracija po vstaji l. 1863. je dobila velikega prijatelja v L. Legerju, ki se je posvetil slovanskim študijam. L. Leger si je pridobil velike zasluge za slavistiko s svojimi članki pa je budil zanimanje za Čehe in avstrijske Slovence tudi v širših vrstah. V Duruyevi zbirki: „Histoire universelle“ je napisal zgodovino Avstro-Ogrske. Po l. 1870. se je v Franciji izvršil prevrat: od tedaj vlada nasprotje proti Nemcem in Leger je ta čas porabil, da je opozarjal na slovanske narode.

Saint-René Taillandier je umrl l. 1879. Pred smrtjo je še izdal delo: „Češi in Mažari, češke in ogrske dežele od XV.—XIX. stoletja“, kjer dokazuje enake pravice Čehov in Mažarov. Tudi drugi francoski učenjaki so se poslej bavili s slovansko zgodovino in s slovanskimi razmerami. Ernst Denis pa je tem študijam takorekoč posvetil svoje življenje in je svoje glavno delo posvetil češki zgodovini.

Ernst Denis se je rodil l. 1849. v mestu Nimes, ki je bil one čase prizorišče najhujših političnih verskih bojev. Že v mladosti je slišal o beli reakciji po l. 1815. (la terreur blanche), ki bi ji bila skoraj padla kot žrtvi njegov ded in babica. Od l. 1867. je študiral v Parizu, kjer se je pripravil za profesorsko službo. Bil je republikanec. Zaradi demonstrativne udeležbe pri pogrebu literata Viktorja Noira, ki ga je ustrelil princ Peter Bonaparte l. 1869. je bil skoraj izobčen iz šol. L. 1870. je izbruhnila vojna med Francijo in Nemčijo in se je hotel udeležiti kot prostovoljec, a reklo se je, da ima Francija dovolj vojaštva. Ko pa so prišli porazi, je bil sprejet v vojsko in se je udeležil obrambe glavnega mesta. Po vojni je dobil službo profesorja na liceju v Bastiji na Korsiki, od tam pa je kmalu prišel zopet v Pariz (l. 1872.) ker se je hotel posvetiti znanstvenemu delu. Ministrstvo je tedaj razpisalo nekaj štipendij za one, ki se hočejo posvetiti študijam o germanskem in slovanskem svetu, Denis je dobil eno teh štipendij in je prišel v Prago, kjer je začel študirati češko zgodovino; seznanil se je s Palackim in drugimi češkimi možmi. Zanimali so ga verski in politični boji, ki so nekdo s tako silo divjali v njegovi ožji domovini. (Denisovi predniki so bili hugenoti.)

Palacký je opozoril Denisa na husitske vojne. Denis je študiral Palackeega „Zgodovino češkega naroda“ (nemško izdajo) zraven pa se je učil češčine (učil ga je pesnik Jaroslav Vrchlický.) V nekaj mesecih si je pa osvojil češki jezik toliko, da je mogel porabljati tudi češke vire. Potem se je lotil ruščine. V tej dobi se je seznanil tudi s Konst. Jirečkom, ki je pripravil veliko delo o bolgarski zgodovini. Denis si je pridobil v Pragi mnogo prijateljev, ostal je tam od l. 1872. do 1875. Bilo je to ravno po nemško-francoski vojni, ko so se simpatije — med Francijo in Čehi pomnožile. Denis se spominja na svoje bivanje v Pragi kot na najlepše dni svojega življenja in je sklenil napisati obširno delo o češki zgodovini. Vrnil se je v Francijo kot slavist (načel se je češko, rusko in deloma bolgarsko) ter se je pripravil na svoje delo. V Franciji je še divjal politični boj med republikanci in rojalisti in ti nemiri so ga zavedli kot republikanca na politično polje. Še le l. 1876. je dobil mirno mesto na liceju v Bordeauxu, kjer je dovršil svoje prvo delo iz češke zgodovine: „Hus in husitske vojne.“ S tem delom je hotel promovirati na pariški univerzi. Stvar pa je bila težka, ker stari profesorji niso poznali češke zgodovine. Kot doktor je postal Denis vseučiliški profesor, nastavljen je bil v Grenoblu kot profesor tujih literatur, od tam se je l. 1886. vrnil v Bordeaux kot profesor na literarni fakulteti. L. 1885. je prišel zopet za nekaj časa v Prago. Poslej so sledila še nekatera dela: „Začetki Enot Čeških Bratov“, „Jurij Podjebradski“ in „Češka v drugi polovici XV. stoletja.“ — „Konec češke samostojnosti.“ — Zadnje delo je bilo izdano v dveh delih: I. Jurij Podjebradski in Jageloni. — II. Prvi Habsburgovci in defenestracija v Pragi. — Poleg teh del je Denis preložil v francosino „Zgodovino slovanskih literatur od Pipina in Spasoviča — ter Jirečkovo delo: Zgodovina Bolgarske.“

V veliki svetovni zgodovini (Histoire générale du IV. siecle à nos jours) ki sta izdala Lavis in Rambaud je Denis napisal zgodovino vzhodne Evrope (Slovanov, Litovcev in Mažarov) zgodovino nemške reformacije in tridesetletno vojno. V spisu „Francija Moskvi“, ki je bil izdan ob priliki francosko-ruske razstave l. 1891. je napisal članek: Bodočnost Francije in Rusije, ki kaže da Denis globoko pozna ruske in slovanske razmere.

L. 1896. je postal Rambaud naučni minister in Denis je postal njegov namestnik na pariški univerzi. V dobi desetih let (1896.—1906.) je izdal Denis tri zvezke „Zgodo-

vina nemškega naroda“ (od l. 1783.—1871.) v kateri je slikal preporod in nastoj velike Nemčije. L. 1901. pa je izšlo njegovo najlepše delo: „Češko po Beli Gori“, ki slika propad češkega naroda po katastrofi na Beli Gori in čas probujanja od Jožefa II. do sedanje dobe. Delo je bilo takoj preloženo v češčino in je še danes med najboljšimi deli iz češke zgodovine. „Matiče lidu“ je izdala mnogo obširno delo v ljudski izdaji po 2 K da se je razširilo med najširše vrste. Tako je Denis napisal Čehom zgodovino. Kot profesor zgodovine na pariški univerzi je Denis posvetil svoje študije Rusiji in je imel zadnja leta predavanja posebno o Rusiji XIX. veka. Pripravlja delo: Razvoj slovanstva od l. 1750. in kratak pregled slovanske zgodovine od najstarejših dob.

V zadnji dobi je pripravil spis o Havičku in o slovanskih narodih v Avstriji l. 1848. Poleg tega je napisal mnogo člankov o kulturnih pojavih v slovanskem svetu. Denis piše svoja dela z ljubeznijo do slovanskih narodov in je o stro nastopil proti nemškemu zgodovinarju Mommsenu, (leta 1897.) ko je pisal proti Čehom. Enako je nastopil Denis v obrambo Poljakov (holmsko vprašanje) ozval se je tudi o priliki zagrebskega procesa.

Denis je stal na čelu odbora, ki je postavil spomenik Mickiewiczu v Parizu, njegova zasluga je, da se je ustanovil Institut d'etudes slaves in Association Francoslave; vplival je na to, da se na pariški univerzi vrše predavanja tudi v manjših slovanskih literaturah. Denis je pravi prijatelj slovanskega dijaštva v Parizu. Njegova želja je, da se v svetovni francoski literaturi prav pojmujejo slovanska vprašanja, ki jih nemška znanost tako rada kaže s napačni luči. Dela pa s svojim delom na združenje slovanskih narodov. Za svoje delo je bil Denis odlikovan z raznimi častmi: Češka akademija ga je imenovala svojim častnim članom.

Prof. E. Denis je torej pred par dnevi posetil tudi Ljubljano. Pač se nismo zavedali, koga imamo med seboj. Pokazalo se je tudi, kako nam manjka primernih krogov in klubov, kamor bi vpeljali takega gosta. Prof. Denis je obiskal „Slovensko Matico“, licealno biblioteko in gledališče. Zvečer smo sedeli v restavraciji pri „Novem svetu“ in smo govorili z njim o naših kulturnih in narodnih razmerah. Zanimala ga je naša zgodovina in sedanjost. Obžaloval je, da nimamo svoje „Akademije“, ki bi omogočala znanstveno delo.

Profesor Denis je v občevarju ljubezniv in skromen, pravi Francoz. Ostal je v Ljubljani le en dan, drugo jutro se je odpeljal v Zagreb.

Profesor Denis je prinesel s seboj idejo slovanske revije v fran-

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice.

Rez. zaklad nad 500.000 kron.

Stanje hranilnih vlog 20 milijonov kron.

Obrestuje hranilne vloge po čistih 4 1/2% brez odbitka rentnega davka.

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Ljubimca beneška.

Po izvršeni obsodbi je pustil Roland v Črni Jami dvajset mož za stražo in jim ukazal čuvati grob mesec dni.

Nato se je v Skalabrinojem spremstvu odpravil z gorovja, zajahal konja in dirjal preko Mestre na breg lagune ter dospel zvečer okrog desete ure v hišo na Olivolskem otoku.

XX.

Drugi grob.

Okrog desetih zvečer sta Roland in Skalabrino dospela na Olivolski otok. Rolandova prva skrb je bila, da je pogledal k očetu, če se mu v njegovi odsotnosti ni zgodilo kaj zalega.

Stari dož je spal kakor otrok, tisto srečno spanje, s katerim je narava olajšala nekatere vrste slabočnosti. Roland ga je gledal par minut s tisto posebno ganjenostjo človeka, ki je prežal težko katastrofo in je vendarle vesel in pokrepčan, ko vidi zopet svojo draga bitja.

Ne more se reči, da je bil Roland Kandiano vznemirjen ali da ga je pekla vest zaradi strašne smrti, ki jo je naložil Bembu. Njegova razburjenost je obstojala v tistem zamolklem trepetanju možganov, ki sledi vsakemu neobičajnemu dejanju.

Prijeti človeka in ga zazidati živega v grobnico poleg krste njegove žrtve, se utegne zdeti marsikomu čin pretirane pravičnosti, tudi če bi bil ta človek najstrašnejši zločinec. Ne da bi se postavili na to ali na ono stran — saj se zadovoljujemo s skromno vlogo pripovedovalca — si vendar ne moremo, da ne bi opozorili bralca, kako zelo se izpreminja s časom vred tudi morala ljudi.

Nasilna, grandiozna doba, v kateri se vrši naša povest, ni videla v takih izjemnostih nobenega pretiravanja. Takratna Italija, krvavo bojišče, obsevano od požarov, upuščenost vedno iznova od armad in partizanov, štrleče od bodal, rdeče od krvi, polno vohunov in vojščakov, Italija kot ognjišče velikanskih borb in

sijajne razuzdanosti, je presenečala svet s svojimi ekscesi. Zločinu je bilo ime Bordžia; toda umetnost je bila še mogočnejša od zločina in posebljena v mogočnem imenu Mikelandžela. To je bil pandemonij, kjer so rjaveli zavojevalci, kričali premaganci z obupnim krikom, ki je donel skozi stoletja, peli pesniki brez primere in se pojavljali v vzvišenih množicah geniji, ki jih posnema novodobna umetnost še dandanašnjil!

Takrat se je pretiravalo vse.

Tako se mora razlagati Kandianoovo maščevanje, kdor ga hoče soditi pravično. Bodisi kakorkoli, to, da Roland Bembu ni prizanesel, je dokaz, da ni imel z njim usmiljenja. In ko je bila sodba izvršena, ga ni pekla vest.

Ali je nemara o tem razmišljal Roland, ko je gledal spanje starega svojega očeta? Ali je iskal na bridkem obrazu slepčevem znamenju trpljenja, da bi z njimi opravičil svoje strašno maščevanje?

Naj bo tako ali drugače, ko je se vrnil v spodnjo sobano, kjer ga je čakal Skalabrino, je bil Rolandov obraz pomirjen.

Roland, ki je smatral bivšega razbojnika in soobsojenca že dolgo za svojega edinega prijatelja, se je pogovarjal s Skalabrinom par minut, kakor vsak večer.

Govorila sta o postranskih rečeh, njiju duh je potreboval počitka.

Niti besede nista izpregovorila o Bianki, niti o Imperiji, niti o Bembu in o strašni tragediji današnjega jutra.

Nato je šel Roland spat.

Skalabrino je odšel iz hiše in se napotil od Olivolskega otoka po starih nabrežjih ob Lidu. Korakal je počasi in tehtal sam pri sebi načrt, ko je moral biti čisto osebnega pomena, ker ga Rolandu ni omenil.

V tej divji in nasilni naturi se je skrivala pravzaprav čudna plahost.

Na zunaj je bil videti miroljuben, in ljudje, ki jih je srečaval na svoji poti, so mislili, da je vrl meščan, ki se vrača s kake zabave pod domačo streho.

Prišedši do ovinka nekega širokega kanala, je Skalabrino obstal, pogledal hiše, ki so bile pred njim, ter zamrmral:

— Tukaj je ...

Hiša je bila nizka in revna, umazana in gobavega lica. Nad vrati, pod oknom prvega nadstropja, je štrlelo krčmarško znamenje iz železne pločevine. To znamenje je predstavljalo sidro, ki je moralo biti v davnih časih pozlačeno.

In res: bila je krčma pri „Zlatem Sidru“, brlog dičnega Bartola Enookega.

Skalabrino je videl žarek luči, ki se je svetil izpod železnih oknic.

Videl je, da mora biti v krčmi še kak plavec; počakal je torej.

Bralec se spominja, da je imela krčma poleg vrat, ki so vodila naravnost v pivnico, še druga vrata, vodeča po ozkem hodniku istotako v notranjščino hiše.

Skalabrino je čakal že kake pol ure, ko so se odprla stranska vrata, in sta stopila dva moška na ulico.

Po rasti in po korakih je Skalabrino takoj spoznal enega izmed njiju: bil je Bartolo Enooki.

Druga pa, ki je bil zavrt v svoj plašč do oči, ni spoznal.

Moža sta pustila vrata priprti in šla še nekaj časa skupaj, kakor da hočeta dokončati pogovor, ki sta ga začela še v krčmi.

Skalabrino se je splazil ob zidu na hodnik. Tu je našel vrata, ki so vodila v krčmo; odprl jih je in pogledal noter: krčma je bila prazna.

Skalabrino je vstopil in šel mirno v zadnjo sobico; sedel je in čakal.

Bralca gotovo muči radovednost, kdo je bil neznanec, ki je spremljal Rolanda, in kaj je delal tu.

Vrnimo se torej za dobro uro nazaj ter stopimo v krčmo obenem s tem neznanecem. Prišel je po hodniku kot dober poznavalec kraja in sedel k mizi v tistem trenutku, ko je krčmar pri „Zlatem Sidru“ odslavljal zadnje pive.

Ko je izginil poslednji gost, je neznanec odgrnil plašč, ki mu je dotlej zakrival obraz; pokazalo se je obličje policijskega načelnika Gvida Džennara.

Bartolo je stopil k njemu ter ga obširno in spoštljivo pozdravil.

Pisarna-UNIVERSAL-agenture

: M. MULLEY :

Lda, uredi in založi e lini popolni slovanski

ADRESAR

za Kranjsko, Koroško, Spod. Štajersko in Primorsko.

Važno za inzerente.

coskem jeziku. Želeti bi bilo, da se ta ideja uresniči. Tam bi mogli govoriti o naših kulturnih in narodnih razmerah. Obenem bi mogli slišati mnenje o drugih. Tam bi mogli svet opozoriti nase. Morebiti prof. Denis pri svojem delu našel časa tudi za nas. Na nas je, da ga v njegovem delu in stremiljenju podpiramo.

DNEVNE VESTI.

Papež in laško-turška vojna. Papež sicer ni prijatelj laškega kraljevstva, kajti Lahi so ga pred par desetletji "oropali" njegovega posvetnega kraljevstva, papeške države. Zdaj pa beremo z začudenjem v listih, da je papež silno vesel laško-turške vojne in da bo celo molil za zmago laškega orožja. Ko bi bil papež konsekventen, bi moral Italijanom želiti pogubo. Najbolj konsekventno pa bi ravnal, če bi vojno kar naravnost obsojal. Ampak papež želi zmage Italijanom in moli za uspeh laškega orožja. Zares zelo interesantno!

Iz gledališke pisarne. Jutri, v torek se vrši v svečanostno razsvetljenem gledališču slavnostna predstava v proslavo godu Nj. Vel. cesarja ter se poje po mnogih letih zopet prvič G. Verdijeva krasna opera "Rigoletto" (za par-abonente). Gospod kapelnik Talich si je vzel mnogo truda, da opero v vsakem oziru čim najskrbneje in najfineje naštudira, tako da si obetamo vzorno predstavo. V tej operi nastopijo: novoangažirani prvi operni tenor gosp. Fran Krampera, novoangažirani prvi bariton gosp. Viljem Novak, novoangažirana pevka domačinka gospa Jeanetta pl. Poedranspergova; gosp. Bukšek, gospod Križaj in gđ. Roza Peršlova. V glavni ženski vlogi Gilde pa stopi prvič pred naše občinstvo odlična operna umetnica gospa Maja markiza Strozzi-jeva, hčerka slavne tragedije Marije markize Strozzi-jeve v Zagrebu. Gospa Maja markiza Strozzi-jeva je bila nekdanja prva mladodramatična in koloraturna operna pevka pri graškem gledališču ter je zdaj že drugo leto prva mladostna operna pevka pri zagrebški operi. Mlada, lepa elegantna dama je ljubljenska hrvatske publike, zato jo gotovo tudi naše občinstvo sprejme z veseljem.

Protidraginski shod, ki ga je včeraj popoldne sklical v areno "Narodnega doma" socialno-demokratska stranka, je uspel v vsakem oziru zelo lepo. Arena je bila nabito polna. Kot glavni govornik je nastopil gosp. Etbin Kristan, ki je v temeljitem govoru pojasnil vzroke draginje in govoril o odredbah, ki bi bile v stanu neznošno draginjo olajšati. Nameravani obhod po mestu je moral zaradi slabega vremena odpasti.

Soc. demokratiški konsum v Sp. Šiški je odpovedal nadaljnjo prodajo mleka vsem dotičnim članom konsum. društva, o katerih sumi, da so volili tiste kandidate v občinski svet v Sp. Šiški, ki jih je priporočala nar. napredna stranka. Mislimo pa, da se tudi s takimi "odredbami" ne bodo dosegli zaželeni uspehi.

Za dve smodki je prodal ob času volitev v Spodnji Šiški neki železniški uslužbenec svoj glas socialnim demokratom. Ta mož je bil preje hudi klerikalec. Ko mu je pa neki socialni demokrat ponudil dve smodki v ta namen, da bi mož volil socialno-demokratsko, je dve smodki res vzel in oddal svoj glas za socialne demokrate. No, in to najbrže ni edini slučaj te vrste. Koliko je potemtakem vredna socialno-demokratska večina treh glasov v tretjem razredu, je iz tega pač dovolj jasno.

MALI LISTEK.

I. E. RUBIN.

Mihaela.

(Slika s počitnic.)
(Dalje.)

Govoril je tudi o nekem muzeju in o arheološki vednosti, toda jaz ga nisem niti na pol poslušal, moje misli so bile drugod; sicer se mi je zdel ta človek enak onim, ki pod različnimi lažmi skrivajo svojo pravo podobo. Njegova vsiljivost se mi je gnjusila...

A kaj?
Mihaela in Julij sta ostala sama. Ko sem se vrnil, našel sem ju popolnoma tiha. Sedela sta kakor prej, a Mihaela je bila rdeča; nehoti sem se ji posmehal. Planila je k meni in je vsa tresoč se prišla moji roki.

"Sedite vendar, kod hodite toliko časa. Pripovedoval sem njima o mlademu človeku in zopet smo sedeli pri navadnih pogovorih. Padel je večer, prižgali smo luč in potem smo sedeli in govorili: jaz, moj prijatelj, gospodar Miha in Mihaela."

Ko je potem Mihaela igrala na klavir, bili so čuti samo veseli glasovi in videlo se je, da je vsa vznemirjena in v nekem čudnem veselju, ko človek sam ne ve, kaj bi počel. Pri slovesu mi je stisnila prijateljsko roko, kakor

Občinske volitve v Zgornji Šiški — tako nam pišejo — se bližajo in z njimi volilni boj. V naši občini so se zadnja leta gospodarske razmere precej uredile in pospešile razne naprave, ki bi se imele že pred leti vpeljati. Povod in duša tega napredka pa je naš vrli župan g. Ivan Zakotnik, ki se je izkazal moža na mestu. V zadnjem času pa čujemo, da se mu je napovedal boj od gotovih možakarjev, ki hodijo po nasvete v šentviški farovž; seveda mu nimajo ti moške ničesar očitati, saj mu niti deželna vlada ni mogla, dasi je hotel dr. Sušteršič, da naj se od županovanja odstavi. Ker se pa tega dejstva zavedajo, skušajo z različnimi lažmi doseči svoj namen. Tako n. pr. se neki Franc Tome iz Dravelj, moč precej temne preteklosti, ki mu pa menda diši županski stolec, laže okrog volilcev, da ve, da sedanjí župan g. Zakotnik ne bode več sprejel županstva in tudi ne kandidiral pri novih volitvah. O resnici te vesti informirali smo se pri g. Zakotniku samem, ki pa je izjavil, da o tem ni bil nikdar vprašan od katerega pristaše Tometove vrste, in da zopet kandidira na župansko mesto v naši občini. Toliko se nam je zdelo potrebno pojasniti, da volilci vidijo, kakšni značaji se zbirajo proti županu g. Zakotniku.

"Edinost" ostane "Edinost". Policijski duh, ki je od nekaj prevladoval v tržaški "Edinosti", ne more izginiti iz nje in kadar spregovorijo o italijanskem narodu, mora pogledati iz nje — policijska "piklhauba". Italijani so naši nasprotniki, interesi Slovencev in Italijanov se križajo na Primorskem, ali zato vendar ne bi smeli zaničevati Italijanov in jih žaliti s tem, da se jim očita strahopetnost, ko je vendar znano, koliko heroizma je pokazal ta narod v svojih bojih za osvoboditev izpod tujega jarma. V tem oziru moramo Italijane spoštovati in jih — urednik "Edinosti" pade gotovo v omedlevo — občudovati, ne pa norčevati se iz njih kot iz strahopetnežev, ko to ravno nam Slovencem — tako malo pristaja "Edinost" tega, seveda ne bo razumela, ker se čuti prav dobro pod zaščito — "piklhaub".

Prodaja bukovega lesa. Gozdarsko ravnateljstvo deželne vlade v Sarajevu prodaja iz gozdnega okoliša Dolnja Prača, okraj Rogatica, približno 554.000 m³ bukovega lesa. Sprejmejo se le pismene na celo razpisano količino se glaseče ponudbe, ki jih je vložiti do 20. novembra 1911, 11. ure popoldne pri gozdarskem ravnateljstvu deželne vlade v Sarajevu. Razglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na vpogled.

Naši dobri rojaki v Ameriki se zglajajo zopet z rodoljubnimi darovi. G. Fr. Sakser v New Yorku je nakazal Družbi sv. Cirila in Metoda 35 K 60 v po naročilu g. Johna Andolska, Golden, Colo. Živeli naši vrli zavedni rodoljubi v Ameriki!

Vžigalice v korist Družbi sv. Cirila in Metoda so dale Družbi zopet 1500 K. G. zalagatelj Iv. Perdan je izročil letos 5580 K od prodanih vžigalic. Vsak Slovenec naj rabi le te vrste vžigalice, tako dobimo stalnih lepih gmotnih sredstev za slovensko obrambo in prosveto.

Za obrambni sklad Družbe sv. Cirila in Metoda se je dalje prijavil za štiri kamne in sicer za 941., 942., 943. in 944. neimenovani narodni dobrotlik iz Ljubljane (plačal 800 K).

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu septembru 1911 je 194 strank vložilo 115.142 K 53 h, 221 vzdignilo 68.709 K 65 h, torej več vložilo 46.432 K 88 h, 8 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 9750 K. Stanje vlog 3.588.167 K 70 h.

Denarni promet 523.434 K 33 h. Vseh strank bilo je 917.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu septembru 1911 je 237 strank vložilo 123.498 K 2 v, 201 vzdignilo 99.221 K 85 v, 14 strankam se je izplačalo posojil 45.900 K, denarni promet 468.147 K 4 v.

Kupljeni pariški modeli so že dopeli. — "Angleško skladišče oblek" Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Slovensko deželno gledališče.

Talisan. Burka s petjem v treh dejanjih. Spisal J. Nestroy.

Včeraj popoldne se je igral prvič v tej sezoni Nestroyev "Talisan". "Talisan" je burka kakor nalašč za nedeljo popoldne, burka za najširše sloje, ki žele v gledališču zabave in smeha. Vsega je bilo včeraj popoldne dovolj. Vkljub temu gledališče ni bilo "nabito polno", nekaj sedežev v parterju in nekaj lož je bilo praznih; ako opomnimo, da je celo popoldne lilo, in da torej "krasni jesenski dan" ni "izvabil ljudi iz mesta", je to nekoliko čudno. Dijaški parter, balkon in galerija — tam je bilo seveda natlačeno.

"Talisan" je burka, ki jih je mnogo podobnih rodila plodovita predmarčna doba. Marsikaj je bilo treba govoriti takrat pod krinko; junak takih burk je bil navadno zviti nepridiprav, ki je zabaval družbo s svojimi šalami in dovtipi, kakor danes zanimajo ljudi moderni vagabundi s svojo modrostjo. Iz raznih naključij, slučajev in dogodkov, ki so vodili do presenečenj, kočljivih položajev in končno navadno k sreči — je bila zložena cela igra. Tak je tudi Talisan. Potujoči brivski pomočnik pride v vas, od tod v grad, tam postane vrtnar, lovec, nazadnje celo gospejin tajnik — in potem je konec njegove sreče zaradi las. Ker pa ni nesreče brez sreče, se pojavi naenkrat stric, ki mu zapusti vse premoženje, on pa si vzame njo, ki ga je ljubila, čeprav je imel rdeče lase. Igra je prepletena s par pevskimi točkami, s tipi in dovtipi, ki so splošno dobro posrečeni. Glavno vlogo je imel g. Povhe kot brivski pomočnik; rešil jo je na splošno zadovoljnost, dasi bi morebiti nekateri nekateri zgodovinski dogodki boljše vplivali, če bi bili podani nekoliko finejšje. Tudi baroke bi bile lahko nekoliko bolj črne ali zlate in tako velike, da bi ne gledali rdeči lasje izpod njih, ker je sicer premajhna iluzija in prevara prisiljena. — Gdčna. Thalerjeva mu je bila v igri in v petju kot Pik-Polonica ljubka tovarišica. G. Verovšek je bil stric starega kova, ki srečno razreši vse zapreke in zagate, napisane in nenapisane. Polvalno moramo omeniti tudi vse drugo osebje go. Bukškovo in gdčno. Danilo, go. Danilo in g. Skrbniška, g. Molka in in druge. Vidi se, da imamo dovolj osebja za dobre burke in šaloigre, ki naj tuintam prinesejo zabave in smeha v gledališče, ter s tem privabijo one, ki žele bolj veselja nego resnosti, kajti okusi so različni. Značilno pa je vendar, da napolnimo balkon, galerijo in dijaški parter, naj že damo to ali ono, parterja in lož pa ne moremo napolniti. Kdaj pridejo te na vrsto? Ali je razmerje prostorov tako različno? Ali čakajo na umetniške in literarne večere prve vrste?

V soboto zvečer se je ponavljala Giacosa "Grešna ljubezen", včeraj zvečer pa Schönherjerjeva "Zemlja". Igralo se je obakrat v celoti prav izvrstno, kakor pri primjeri. Gledališče žal ni bilo dobro obiskano.

Kaj je sanjal. Odgovoril mi je hladno, češ da se ne spominja. "Škoda da se ne spominjaš," sem mu rekel, "pravijo da sanje, ki jih sanja človek na novi postelji vedno pomenijo, in da je dobro staviti nanje v loterijo. Pravijo, da se na ta način rado zadene." "A pusti take neumnosti," je odgovoril, "kaj še vedno veruješ v srečo?" "No, vere v srečo človek menda nikdar ne zapusti, in kaj so nade družega, kakor vera v boljšo prihodnost, to je v srečo."

"Premalo filozofa je v tebi," je rekel. "V tebi pa je preveč pesnika-pesimista." Bil je menda s tem zadovoljen in je molčal.

Po zajuterku smo se izprehajali po vrtu, jaz, on in Mihaela. Mihaela je bila videti zaspala, zdelo se mi je, da ni spala dobro. Ko sva se sešla, je bilo moje prvo vprašanje:

"Kako ste spali, gospodična?" "Hm, kako vas zanima!" je rekla, "to je postranska stvar; človek spi, spi, pa ne ve, ali spi dobro ali slabo."

Tak odgovor se mi je zdel zelo čuden in nisem se drznil vprašati jo po sanjah. Izza megel, ki so se počasi dvignile iz svojih lenih ležišč in se izgubile nekje po gorah, je vstalo krasno

Junjska revolucija v Srbiji I. 1903.

(Spomini aktivnega udeleženca.)

Kaj se je zgodilo v dvoru.

Ko smo vstopili in se popeli mimo novega dvora in parka na holmiček pred dvorcem, smo našli na polkovnika Mašina in dva oficirja. Stali so in se razgovarjali. Ko smo se jim približali, je spregovoril Mašin:

"Velika nesreča! V dvoru ni najti niti kralja Aleksandra, niti Drage, dasi pozitivno vemo, da morata biti tu in da nista mogla iz dvora nikamor uteči!"

To nas je prilično vznemirilo, vendar pa sem bil jaz dokaj miren, računajoč s tem, da sta se samo skrila in da jih bodo gotovo našli.

Eden izmed oficirjev je pripomnil, da se nahaja pod zemljo hodnik, ki vodi celo v trdnjavo in da so mogoče utekli skozi ta hodnik.

Ta pripovedka me je preplašila. Toda Mašin me je umiril, naglašajoč, da ve dobro, da onega podzemnega hodnika sploh ni.

Pri nas se nahajajoča oficirja sta se na Mašinov ukaz oddaljila, da izvedeta odredeno jima nalogo. Med tem je Rajović, utrujen kakor je bil, našel v bližini udobno klopico in se vsedel.

Ostali smo sami Genčić, Mašin in jaz. Razgovarjali smo se, da, rekel bi — zbijali šale. Premeril sem z očmi Mašina ter mu rekel:

"Glej, glej, kakšne imaš hlače, kratke in zmečkane."

"Pa saj sem ti že predvčerajšnjim povedal," je vzkliznil Mašin, "da imam neko uniformo shranjeno, ki pa ne odgovarja predpisom."

"Nič se ne vznemirjaj, saj te itak nihče ne vidi v temi!" sem pripomnil.

Genčiću naše dobro razpoloženje ni bilo po volji, zato je razjarjen vzkliznil:

"Kako dolgo pa bomo še tukaj čepeli? Treba bo nam pričeti z delom!"

V času, ko smo se mi tako razgovarjali, so častniki begali po dvoru ter iskali kralja Aleksandra in Drago. Pričilo vsake dve minuti je prišel eden izmed častnikov ter referiral: "Ni jih! Nismo jih še našli!"

Nato sta došla dva častnika, spremljana od čete vojakov, ter poročala, da so umorjeni ministrski predsednik general Cincar-Marković, vojni minister in minister notranjih del.

Polkovnik Mašin je hladnokrvno ukazal: "Potem spravite s sveta tudi ostale!"

Tu se je vmešal Genčić ter pripomnil, da je med njimi tudi eden izmed naših ljudi. Navedel je njegovo ime.

Mašin je nato preklical svoj ukaz.

Italijansko-turška vojna.

Vojna na Balkanu?

V začetku italijansko-turškega konflikta se je splošno mislilo, da se omeji eventualna vojna samo na Tripolis, Evropa pa da ostane mirna, ker se je na vse strani delalo na tem, da se vojna ne prenese na balkanska tla. Sedaj pa prihajajo zelo

sumljiva poročila z Balkana,

na albanskem obrežju so se vršile bitke med italijanskim in turškim brodomjem in govori se celo o izkrcanju italijanskih četi v albanskih pristaniščih!

Ako se vse te vesti potrdijo, utegne postati stvar zelo nevarna, ker balkansko vprašanje je veliko bolj komplicirano in bolj nevarno, kot vprašanje afriške turške provincije Tripolisa — na Balkanu se križajo interesi skoraj

"Živel novi kralj Peter Karagjorgjevič!"

Na Genčićevo pripombo, da je nam treba pričeti z delom, sem stavil ta-le predlog:

"Da obdržimo armado v rokah in da se ne dogodi kaka zmešnjava v vojski, bi bilo dobro, da se priobči armadi, naj proglasi kneza Petra Karagjorgjeviča za kralja Srbije. Armada bi bila v tem slučaju prepričana, da je s kraljem Aleksandrom že završena stvar."

Genčić je takoj sprejel ta predlog ter rekel:

"Zares, to je predvsem potrebno". Mašin je za trenotek molčal, potem pa je spregovoril:

"Ako vi mislite, da je to treba, potem tudi jaz soglašam z vami."

Takoj je poklical najbližnjega oficirja ter mu ukazal: "Stopite doli ter sporočite komandantom, naj armada takoj izkličje za kralja Srbije Karagjorgjeviča!"

"Razumem". Častnik je pohitel par korakov navzdol, a naenkrat se je vrnil, salutiral ter rekel:

"Prosim, katerega Karagjorgjeviča?"

Ko sta mu Mašin in Genčić odgovorila: "Petra", je on odhitel in nekaj minut kasneje smo že čuli urnebesne vzklike vojske:

"Živel novi kralj Srbije Peter Karagjorgjevič!"

Ker nam ena izmed števil "Tribune", po kateri posnemamo Novakovičeve memoare, ni došla, smo morali neke podrobnosti, ki jih Novakovič navaja v tej številki, izpustiti. Ker pa so te podrobnosti važne, jih naknadno priobčujemo.

Ko se je vrnil Novakovič s kolo-dvora, kamor je spremljal Hadži Tomo, se je napolnil k dr. Marku Nikoliću, državnemu kemiku, zetu državnega svetnika Dragomira Rajovića. Šel je k njemu, da bi mu Nikolić preskrbel steklenico kloroforma, zarotniki namreč niso nameravali kralja Aleksandra in kraljice Dage umoriti, marveč so jih hoteli samo s pomočjo kloroforma omamiti, jih prevesti v Novakovičev vinograd ter jih tam zapreti. Šele po prihodu kralja Petra bi se naj odločila usoda kralja Aleksandra in kraljice Dage. Novakovič je zaupal dr. Nikoliću tajnost o zaroti in ta mu je obljubil preskrbeti kloroform. Popoldne ob 4 uri je dr. Nikolić prinesel kloroform v Novakovičev vinograd, a Genčić ga je na to odnesel v Beograd in ga izročil določenemu oficirju zarotniku.

vseh evropskih držav in iz najmanjšega boja na Balkanu bi mogla v današnjih razmerah nastati

splošna evropska vojna,

katere posledice bi bile nedogledne in za mnoge narode naravnost usodopolne!

Upajmo, da do tega ne pride, ali čemu mobilizira Turčija vso svojo

armado,

ko je vendar jasno, da je v Tripolisu ne more poslati? Vest o tej mobilizaciji sicer še ni potrjena, ali ona je zelo verojetna, ker prihaja istočasno tudi vest o

mobilizaciji Grške,

iz česar bi se dalo sklepati, da pride do oboroženega konflikta med Turčijo in Grško, naravno, radi Krete, ker

sama, a dogovorili smo se, da pojde drugič z nama, dasi to ni bilo povsem po volji našemu gospodarju. Ko sva s prijateljem še počivala na vrtu, igrala je Mihaela zopet v svoji sobi. On je molčal in ves vtopljen poslušal otožne glasove.

Spomnil sem ga Dunaja. Pripovedoval je, da se je hotel iznebiti nadležne gospode vsaj za počitnice. Kdor je poznal njegovo nestrpnost in mirnost, je lahko vedel, koliko je preстал zaradi svojih dosedanjih razmer. Bil je nekako izmučen, enak jetniku, ki se trga iz verig.

Ko sva hodila po planinah, se je oživil, in prešel je v mladeniško navdušenje. Citiral je verze iz pesnikov in je prerokoval slovenski zemlji v največji ironiji boljše čase. Čuden je bil moj prijatelj in jaz sem občudoval tisto moč, ki je bila v njem.

Vrnila sva se domov pozno zvečer, solnčni zahod sva občudovala še na planinah. Pokrepčala sva se in on je izginil nenavdno kmalu iz sobe.

Mihaele ni bilo nikjer.

Odšel sem na vrt in se vlegel utrujen na travo; skoraj bi bil zaspal. Na vzhodu je vstajal polni mesec, velik, rdeč in sčasoma je cel vrt objela lepa mesečina.

(Dalje.)

hoče Grška najbrže izkoristiti zadrego, v kateri se Turčija nahaja, v to, da si prisvoji ta otok, radi katerega se je prelilo že toliko krvi.

Razumemo stremenje grškega naroda in njegovo srčno željo, da izvojuje združenje otoka Krete s kraljevino, ker stojimo na stališču, da je sveta pravica vsakega naroda osvoboditi in združiti se, ali v danih razmerah bi trpela cela Evropa od vsakega tozadevnega koraka Grške in zato bi bilo želeli v interesu miru, ki je toliko potreben evropskim narodom, da Grška za sedaj ne stori ničesar v smeri aneksije Krete, ki uživa takointakopopolno avtonomijo in ni izpostavljenogrkoprebivalstvo tega otoka — ki se nahaja v ogromni večini — nikakim preganjanjem in bi zato lahko še nekaj časa počakalo na združitve z Grško, do katere pride takointakoprejal ali slej.

Med tem, ko se vršijo bitke v Tripolisu in ob albanski obali, se pa zopet pojavljajo

glasovi o miru, ki pa se pojavljajo redno na Dunaju in sicer je njihov izvir v uredništvu „Neue Freie Presse“, in govori se zopet o mirni rešitvi italijansko-turškega konflikta. Te vesti, žalibog, niso verodostojne, ker jih preočito dementirajovelike vojne priprave,

o katerih se poroča z vseh strani (splošna mobilizacija na Turškem itd.) in fakt, da je Turčija sklenila braniti Tripolis z vso trdovratnostjo, z vso močjo in vsemi sredstvi. Zato imajo najbrže prav oni, ki označujejo vse te vesti o mirnem poravnanju italijansko-turškega spora kot

borzne manevre raznih špekulantov, ki hočejo tudi iz vojne kovati kapital za sebe. Ti glasovi so se razširjali tudi pred dvema dnevoma, ali so utihnili zaradi premočnega gromenja topov pred Tripolisom in ob albanski obali...

V naslednjem podajamo naša najnovejša brzojavna in telefonska poročila:

Splošna mobilizacija turške armade. Bombardiranje Tripolisa. Turške čete so se umaknile v notranjost.

Dunaj, 1. oktob. Vojno stanje med Turčijo in Italijo traja dalje. Italijansko brodogradnjo neprestano zasleduje turške trgovske ladje, turško brodogradnjo nasprotno. Radi vojne položaja je poročevanje silno oteženo in tudi nezanesljivo.

Bombardiranje Tripolisa.

Rim, 1. oktob. Komandant mesta Tripolisa je dobil v petek ob pol 11 uri dopolne povelje, naj preda mesto. Komandant je to zahtevo odločno odklonil, naker je italijanski odposlanik grof Lovatelli dovolil šesturni rok. Meščanstva se je polastila strahovita panika. Ljudstvo je bežalo na neki angleški parnik. Šesturni rok se je nato podaljšal še za 18 ur, tako da je znašal skupno 24 ur, kar je po mednarodnem vojnem pravu dovoljeno. Med tem časom pa so bili Turki pridno na delu. Iz mesta so obstreljevali dve italijanski barki, ki sta se potopili z moštvom vred. Barki sta se namreč preveč približali mestu, vsled česar so ju krogije jako lahko zadele. Takoj, ko je pretekel 24urni rok, je prišlo pred mesto Tripolis močno italijansko brodogradnjo, ki se je razporedilo v vrste in pričelo z bombardiranjem Tripolisa.

Pariz, 1. okt. „Agence Havas“ poroča, da je italijansko brodogradnjo pričelo z bombardiranjem Tripolisa v soboto ob pol 12 uri dopolne. Bombardiranje je doseglo popoln uspeh. Turške čete so se

takoj umaknile iz mesta v notranjost. Bombardma je bil kratek. Grmenje topov je bilo slišati daleč naokoli.

Turčija se obrača na velevalisti.

Carigrad, 1. okt. V soboto ob 11. uri ponoči se je vršila seja turškega ministrskega sveta, ki je trajala do štirih zjutraj. Ministrski svet je sklenil, prositi velevalisti za intervencijo in izdati na ves kulturni svet posebni razglas.

Demonstracije v Carigradu.

Carigrad, 1. okt. V petek zvečer je prišlo v Carigradu do velikih popularnih demonstracij proti vladi in mladoturkom. Vlada je radi tega obredno stanje še bolj poostila. Izjavila je tudi, da bo v slučaju ponovnih enakih izredov vsako demonstracijo zadušila z vojaško močjo. (To poročilo je došlo vsled vojnega stanja v soboto prepozno).

Pomorski spopadi pri Vontici in Prevesi.

Dunaj, 1. okt. Tukaj dementirajodanesvesti o pomorskem spopadu med italijanskimi in turškimi brodogradnjem pri Vontici in Prevesi, pri katerem bi bila ena turška torpedovka uničena, druga pa težko poškodovana. Nasprotno pa italijanska uradna poročila te vesti z vso gotovostjo potrjujejo.

Turško brodogradnjo v Dardanelah.

Carigrad, 1. okt. Turško brodogradnjo se nahaja sedaj pred Dardanelami. Vse svetilnike pred Dardanelami so pogasili.

Dva turška trgovska parnika in dve torpedovke vjeti.

Solun, 1. okt. V Jonskem morju je italijansko brodogradnjo danes vjelo dve turški trgovski ladji in dve torpedovki.

Protitalijanske demonstracije v Solunu. Gibanje v Albaniji.

Solun, 1. okt. Tu je prišlo do velikih protitalijanskih demonstracij pred italijanskim konzulatom. Italijanska šola je vsa razbita. V Albaniji je opaziti nenavadno gibanje, istotako na grški meji, kjer so Turki napravili več novih utrd.

Splošna mobilizacija turške armade

Dunaj, 1. okt. Danes ponoči so došle semkaj vesti, da bo v pordnevi prišlo do mirovnih pogajanj med obema državama. Nasprotno pa prihajajo iz Carigrada vesti, da je Turčija odredila splošno mobilizacijo svoje armade in da namerava zlasti v notranjosti Tripolisa braniti vsako ped zemlje do zadnje kaplje krvi. (Dunajska poročila o mirovnih pogajanjih so najbrže navadne borzne špekulacije. Op. ured.)

Srbija proti Turkom?

Belgrad, 1. oktob. Gotovi krogi strastno agitirajo proti Turkom. Vest se še ne potrjuje.

Grška mobilizira.

Atene, 1. okt. Včeraj je bila razširjena vest, da je ministrski svet sklenil mobilizacijo grške armade, kar se je pa izkazalo kot neresnično.

Navdušenje v Rimu. Italijanski prostovoljci.

Rim, 1. okt. Manifestačne demonstracije kralju in vladi na čast se nadaljujejo. Priglasilo se je že na stotine italijanskih prostovoljcev.

Tripolitanci pripravljeni na boj na nož.

Rim, 1. okt. Tripolitanci so pripravljeni žrtvovati zadnjo kapljo krvi, da odbijejo italijanski naskok.

Razne vesti.

* Čudno darilo. Te dni se je odigral, kakor poročajo petrogrski listi, v vilnskem gledališču na Ruskem zelo tragikomičen prizor. V gledališču so igrali Przybyszewskega dramo „Za srečo“. Koncem igre so prinesli gledališki sluga na oder velikansko cvetlično košaro, ki je bila namenjena gledališkemu ravnatelju Oranovskemu. Po igri so ravnateljevi prijateljevi odšli takoj v garderobo, da občudujejo lepo darilo. Toda naenkrat se zasliši iz košare otročji jok. Nič dobrega sluteč, je ravnatelj vrgel cvetice proč, v košari pa je zapazil punčko z napisom okoli vratu: „Darilo za gledališkega ravnatelja Osanovskega“. Svoje imena darovalateljica ni navedla. Bržkone je vedela, da ga bo Osanovski sam uganil.

* Natančnejši podatki o strahovitih katastrofi francoske bojne ladje „Liberte“. O strahovitih katastrofi francoske bojne ladje „Liberte“ v Toulonu poročajo očividci sledeče: Iz pristanišča je občinstvo naenkrat zapazilo, da se dvigajo iz ladje „Liberte“ gosti dimi, ki so zavzemali vedno večje dimenzije. Splošno se je mislilo, da je nastal požar. Rešilni čolni so drveli od vseh strani k ladji, toda mahoma je nastala strašna eks-

plozija. Velikanski ognjeni stebri so švigali proti nebu, pričelo je bobneti, da je bilo strah in groza. Cela toča železnih kosov, granat in drugih eksplozivnih snovi je švigala nad pristaniščem. Poškodovane so bile tudi druge ladje, ki so se nahajale v pristanišču. V trenutku eksplozije so nastali valovi kakor gore visoki in pogladi rešilne čolne na odprto morje. Blagajno neke boje ladje, ki se je ravno bližala obrežju so zadeli velikanski železni kosi s tako silo, da je bila popolnoma razbita. Dolgo časa je minulo, predno se je morje vsaj nekoliko pomirilo. Ko so zginili tudi gosti dimi, ni bilo o ladji „Liberte“ ne duha ne sluha. Na morju pa je bilo opaziti cele kupe mrtvih mornarjev. Nekatere je eksplozija popolnoma raztrgala. Le par mornarjev se je rešilo. Škoda znaša nad 50 milijonov frankov.

* Oženjeni in neoženjeni uradniki na Francoskem. Francoski senat je izdelal načrt zakona, ki meri na radikalno preprečenje samstva, da bi se prebivalstvo kolikor mogoče pomnožilo. V prvi vrsti se peča z državnimi uradniki. Sprejemati in imeti v službi hoče samo oženjene uradnike. Kdor vstopi neoženjen v službo, se mora obvezati, da se poroči. Kdor ima več otrok, bo hitreje avanziral! Taki

dobijo tudi večje podpore in več pokojnine!

* 18 deklet utočilo po krivdi popa iz Kronstadta poročajo, da je šlo dvajset deklet, ki so se imela poročiti, ki pravoslavnemu popu na posvetovanje. Pop jim je svetoval po nekem starem izročilu, naj se okopajo o polnoči v reki. Poslušale so deklice nasvet in se šle kopat. Ali 18 izmed njih se ni več vrnilo domov. Prijel jih je krč in so utočile. Trupla so potegnili iz vode na rumunskem kraju.

* Potom oglasov je iskal ženo, ali na koga je naletel? — Neki mladi poljski inženir, tako pripoveduje „Ruskoje Slovo“, se je nastanil na Jalti v Krimu. Rad bi si dobil družico. Inseriral je. Kmalu dobi iz Varšave poročilo, da se želi poročiti vdova, v zrelosti svoje lepote. Hitro je odgovoril pa je napisal pismo s pisalnim strojem, ker je bil iz Varšave doma. Pismu je sledilo pismo in slednjič sta si določila rendezvous v Sebastopolu. Ali kako je bil iznenaden mladi inženir, ko je spoznal v oni bogati vdovi — svojo lastno mater!

* Ljudožrci. V mestu Boma v državi Kongo v Afriki so zamorci napadli dva služabnika angleškega konzula Maccija, ju umorili, vrgli v velik kotel in nato požrli. Konzul Macci je odposlal večjo četo, da poišče ljudožrce in jih eksplarično kaznuje.

* Aeroplan v vojni. Glavni urednik „Matina“ je prisostvoval francoskim vojaškim vajam, pri katerih so rabili tudi aeroplane in popisuje njihovo veliko važnost za slučaj vojne. Neki častnik je prinesel v biplanu neko naredbo iz Welleserxela v Vesoul, 30 kilometrov daleč, v 7 minutah, avijatik Legagneux pa je prinesel drugo naredbo iz Zluicourta v Besançon, 50 kilometrov daleč, v 25 minutah; avtomobil bi tega na noben način ne izvršil v tem kratkem času, ker so vse ceste bile zasedene z artilerijo, infanterijo in vozovi; iz tega je jasno, da bo v vojni aeroplan najboljši in najhitrejši sredstvo za prenašanje vesti. Razun tega bo aeroplan lahko izsledil sovražnikove pozicije mnogo boljše nego konjeniške patrulje in bo lahko točno označil, kako je postavljena vojska, na katero treba streljati. Topničarstvu bo aeroplan imenitno pomagal. Topovi morejo dobro streljati le tedaj, če se vidi cilj, včasih se ga pa vsled dima ali terena ne vidi. V tem slučaju, bo aeroplan takorekoč oko tistega, ki cilja. Aeroplan bo lahko sejal smrt v sovražnikove vrste, ker bo meta, razstreljiva; rušil pa bo tudi mostove železniške proge in vodovode.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik Milan Pint. Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. Najmanjši znesek 50 vin. Pisanim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri sveder.

Dijak ali dijakinja se sprejme na hrano in stanovanje pod jake ugodni pogoji. Posedna, zračna soba. Naslov se izve pri upravnistvu „Jutra“.

Gospodična išče manjšo meblirano sobo. Ponudbe pod „Gospodična“ na upravo „Jutra“.

Večjo množico novih kopitov za čevljarje otročje, ženske in moške ceno proda L. Lavš, Tržič. 425/3—2

Lepo meblirana soba se takoj odda. Več se poišče v kavarni „Prešeren“. 596/3—2

Poslano*)

Gospa N. je govorila naokoli, da hočem vse duhovnike pobiti. Vprašam Vas javno, kdaj sem Vam jaz to rekla, ko Vas niti ne poznam. Sicer pa kaj mi bi bili na poti duhovniki, ko mi ni storil še nikdo nič zalega? To morejo potrditi osebe, ki so značajnejše, ne tako hudobne in lažnjive kot Vi, ki hočete s svojimi lažmi in obrekovanji škodovati le moji osebi. Kar se pa tiče svobodomislja, je pač bolje, da človek pove naravnost svoje prepričanje, ne pa tako kot Vi in Vaši prijatelji. Jaz spoštujem vse poštene ljudi brez razlike narodnostnega mišljenja. Sicer pa mora vsaka oseba simpatizirati s stranko, ki je boljša in ki jo smatra za poštenjšo!

Marija Sladič. *) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Pojasnilo.

Nerad se sicer pečam z osebo g. Christofa; zato sem prežrl dosedaj vse njegove napade v časopisih in tudi na njegovi pojavnosti v „Jutra“ in „Narodu“ ne bi bil reagiral. Prežrl sem razne napade v zasebnih pismih, ki jih je pisal raznim osebam in katerih originalne imam v rokah. Ker pa le ne odneha in se baha, kako mi je zapri sapo, naj si sam pripiše, kar je že dolgo proslil. V svojem pojasnilu v 562. št. „Jutra“ g. Christofa niti omenil nisem, še manj ga delam za kaj odgovornega. — Neresnica je, ko trdi g. Christof, da je njegov zavod trgovski tečaj, ker nima nobene za to potrebne zmožnosti in kvalifikacije, dočim sem si jaz te pridobil z odličnim uspehom.

Zakon zahteva, da mora biti lastnik trgovskega tečaja: 1. moralno neomadeževan, 2. da mora imeti za to potrebno usposobljenost. G. Christof pri najboljši volji ne more trditi, da more zadostiti prvi in drugi zahtevi. Zato naj bi hvalil Boga, da se je dosedaj o tem molčalo. Kljub njegovi izjavič predznostni ne more trditi, da je posebno sposoben za vzgojo deklet v starosti okoli 15 let človek, ko je zlorabljal celo deklice v starosti 10 do 12 let. Gospod Christof naj ne bi nosil svoje glave na solnce! Glede števila gojenk se ne bom pričel z g. Christofom, ker glavno je kake gojenke so in kaj se nauče. Kljub temu, da je g. Christof sprejemal gojenke, ki sem jih jaz odklonil sem imel vendar več gojenk kot on, o čemer se vsakdo lahko prepriča na fotografijah v „Narodni knjižarni“ in pri g. Samcu. Jaz sprejemam v svoj zavod samo gojenke, ki so na dobrem glasu in imajo zadostno predzobrazbo. Gojencev pa ne sprejemam, ker sem prepričan, da mladeniču v 10 mesecih ni mogoče nuditi izobrazbe za bančnega uradnika potrebne. Če bi jaz kaj takega trdil, bi sleparil starše in jim kradel denar iz žepa, ker navaden pisar lahko postane brez trgovskega tečaja. Zares čudno, da g. Christof noče postati bančni uradnik in je še danes odvetniški sollicitator, dočim druge izobrazbuje v izvrstne bančne uradnike ter ima kar cele kope najboljših služb na razpolago.

Kar se tiče naslova „Učni zavod“ lahko pritrdim, da so ljudske, srednje in visoke šole učni zavodi! Pa vendar nima vseh teh zavodov pod svojo streho, ker ima celo slušatelje, ki so bili dosedaj le na univerzah.

G. Christof naj se ne ježi, ker vsako leto več gojenk, ki so se vpisale v prvo pri njem, prestopi v moj zavod, kakor se je že tudi letos zgodilo v zadnjih tednih. Skrbni starši se informirajo ter zaupajo svoje hčere v pouk človeku, ki je usposobljen in izprašan za tak pouk ter že dolgo vrsto let poučuje take predmete in ki ni nevaren navedenih celo 10 do 12 letnih deklet. Mislim, da sem pač bolj usposobljen kot g. Christof, ako se je c. kr. komisar na podlagi večkratnih inspekcij izrazil, da sem kljub težavnim razmeram dosegel v pouku obrtnega spisa, trgovske korespondence in knjigovodstva vedno popolno zadovoljive uspehe in da me je spoznal kot zelo vestnega in spretnega učitelja. Namesto da g. Christof bobna v svoji reklami o sedmih profesorjih svojega zavoda, katerih nikoli ni imel, naj raje pove, kje je napravil izpite za trgovski pouk trgovskih predmetov. V svojem izveščju pač povdarja, da je bil odlikovan celo z zlato svetinjo za kmetsko tjevo. Koliko kmetovalcev, ki ne znajo niti čitati je že dobilo taka odlikovanja, pa jih vendar nočejo nastaviti za profesorje trgovskih šol.

Kakšna je znanost in strokovna naobrazba g. Christofa, dokazuje najbolje dejstvo, da so gojenke pravilno pisale, kar jim je diktiral iz zvezka neke gojenke trg. tečaja višje dekliške šole, on pa jim je črtal n. pr. tri prste pod gornjim robom je korigiral v tri prste pot g. robom.

Najbolj klasičen dokaz njegovega znanja pa je „izvestje učnega zavoda Josipa Kristofa“ v katerem na 15 straneh ni nič manj nego 150 napak. In človek s takim znanjem slovenske naj poučuje slovensko korespondenco? Mislim, da bi g. Christof najbolje storil, če je lepo miren ter ne brca okoli sebe, kajti je še mnogo ljudi, ki ga ne poznajo in mu bodo gotovo izročili še kaj hčera v vzgojo (?) in pouku, seveda le na Kranjskem, na Štajerskem bi gotovo težje šlo. Glede koncesije pa naj si ne bel g. Christof preveč svoje glave, ker me je c. kr. naučno ministrstvo imenovalo pravim učiteljem celo za šole višje kategorije nego so trgovski tečaji. Gospod Christof naj raje lepo ostane pri prepisovanju odvetniških aktov, pouk in šolo pa naj prepusti za to usposobljenim ljudem. Der Schuster bleibe bei seinem Leisten!!

Franc Gärtner, lastnik I. slov. trgov. tečaja

Sprejme se

učenec

v trgovino z mešanim blagom.

I. Langus, Šoštanj.

Najboljše odgovori „Slovcu“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani po 6 vinarjev v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Državni kolodvor.
Blaž, Dunajska cesta.
Sever, Krakovski nasip.
Piehler, Kongresni trg.
Češark, Selenburgova ulica.
Dolenec, Prešernova ulica.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.
Šušic, Miklošičeva cesta.
Zupančič, Kolodvorska ulica.
Pipnat, Kolodvorska ulica.
Šenk, Resljeva cesta.
Kotnik, Šiška.
Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Košir, Hišlerjeva ulica.
Štlenec, Valvazorjev trg.
Sušnik, Rimska cesta.
Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinstein, Jurčičev trg.
Križaj, Sp. Šiška.

Spominjajte se prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda.

Kdor išče ali oddaja kako službo, kdor hoče kaj kupiti ali prodati, doseže to najlažje, ako inserira v Malih oglaših „Jutra“. Za besedo se plača samo 5 vinarjev.

Malomestne tradicije

Češko spisal V. Štech, prevel V. M. Zalar. (Repertoarna igra češkega „Nar. divadla“ v Pragi.)

Pet moških, dve ženski vlogi. Cena 60 vinarjev.

Dobiva se v knjižarnah in pri založniku V. M. Zalarju v Ljubljani.

Mesečna soba

lepo meblirana, se takoj odda v Komenskega ulica št. 16, pritličje, levo.

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so KINTA kolesa. Najobširnejše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Camernik
LJUBLJANA, Dunajska c. 9.
Special. trgovina s kolesi in posam. deli.
Izposojevanje koles.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

„Ilustrovani tednik“

ki izhaja vsak petek ter stane četertletno K 1.80.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.

Eternit

ETERNIT-tovarna

Patent HATSCHEK

Najboljše pokrivanje streh

General. zastop: V. Janach & Co., Trst.

Glavna zalog: **T. Korn, Ljubljana.**

Najprimernejša igra za manjše odre je enodejanka

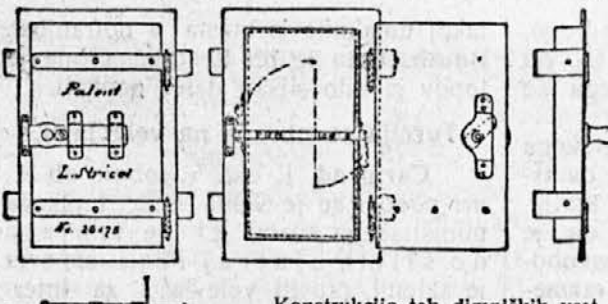
Dobro idoča gostilna

in trgovina se takoj odda v najem. Najkasneje do 15. oktobra. Naslov pove uprava „Jutra“.

Stanovanje

z eno sobo in kuhinjo eventualno samo 1 meblirana soba se išče za november. Ponudbe pod M. M. „Prva anonimna pisarna.“

Važno za inženirje, stavbne podjetnike, hišne posestnike in hišne upravitelje.

Proti sajam in prahu popolnoma varno zapiradilo, kjer je vsaka nevarnost po ognju izključena, omogočajo samo patentna dvojna

dimniška vrata

s trojnatim proti ognju varnim zatvorom.

(C. kr. avst. pat. št. 26.175 od 1. junija 1906)

Konstrukcija teh dimniških vrat, ki se lahko dajo vstaviti v novih ali pa že v starih poslopih, so strokovnjaki že večkrat preizkusili in splošno pripoznali tem dimniškim vratom prednost pred vsemi drugimi. Niski priporočila ta vrata z razpisom 21. avgusta 1907; deželni glavar Kranjski pa z okrožnico z dne 11. maja 1908 vsem županstvom na Kranjskem. — Pojasnila daje

L. Stricelj, dimnikarski mojster.

Dobivajo se pri Lud. Striclu kakor tudi pri trdku Avg. Žabkar.

Ponarejanje patentnih vrat se kaznuje po patent. zakonu.

Trgovec ali obrtnik

mora, ako hoče napredovati, opozarjati občinstvo na svojo trgovino. Reklama je duša vsakega podjetja in vsak trgovec ali obrtnik,

ki noče biti skrit

samo v svoji ulici, ampak hoče dobiti odjemalce iz vseh delov mesta in tudi z dežele,

bo inseriral v „Jutru“

ki se čita in je priljubljeno povsod po Slovenskem.

Največje podjetje konfekcijske stroke je ogromna trgovina

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5

katera ima že začetkom sezi je

nad 30.000 komadov svežega blaga

po najnižjih cenah

in to

nad 5000 kom. najfinejših oblek za gospode	nad 2000 kom. posamez. hlač in telovnikov
„ 2000 „ najfinejših površnikov, športnih in zimskih sukenj	„ 3000 „ oblek za dečke in otroke
„ 3000 „ pelerin	„ 15000 „ najmodernejshe konfekcije za dame in deklice.

Solidna postrežba. Priznana nizke cene.

Najbolj varno naložen denar!

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa do 31. dec. 1910 nad 564 milijonov K.

Stanje hranilnih vlog nad 40 milijonov K.

Rezervni sklad nad 1.200.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica šte. 3.

sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po 4 1/2 % brez odbitka. Nevzdržene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar. Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti.

Za varnost naloženega denarja jamči zraven rezervnega sklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. Izguba vložnega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi izključena vsaka špekulacija z vloženim denarjem.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnice, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa

Kreditno društvo.

Posoja na zemljišča po 5 % in proti poplačevanju dolga po najmanj 1/4 %. Dolžnik pa more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako hoče. Posoja se tudi na meje in vrednostne papirje.

Rezervni sklad nad pol milijona kron

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta šte. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

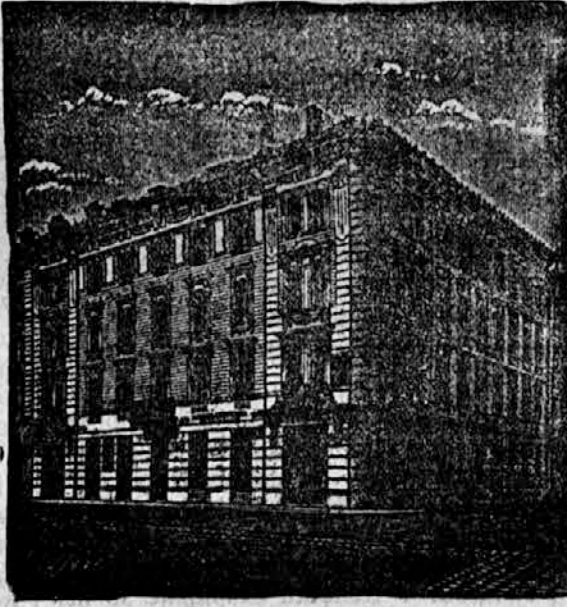
Posojuje na zemljišča po 5 % brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Telefon šte. 185 interurban.

Eskomptuje trgovske menice.

Ustanovljena leta 1882.

Denarni promet v letu 1910 K 100.000.000—

Stanje hranilnih vlog dvajset milijonov kron

Eskomptuje trgovske menice.

Ustanovljena leta 1882.

Upravno premoženje v letu 1910 K 20.500.000—

Ženitna ponudba.

Devetintrideset let star samec, doma iz ljubljanske okolice, iz poštene in ugledne rodbine, neomadeževane preteklosti, prijaznega značaja in varčen, zdaj že nad trinajst let stalno v Trstu, kjer izvršuje dobro uspevajočo gostilničarsko obrt se želi oženiti z gospodično iz dobre rodbine, neomadeževane preteklosti, ki je vsaj nekoliko izobražena v kuhanju, gospodinjstvu in gostilničarstvu, zdrava ter prikupljive zunanosti. Prednost imajo gospodične iz Ljubljane ali ljubljanske okolice.

Ponudbe na „Jutro“ ali „Edinost“ pod šifro „Samec“.

Tajnost strogo zjamčena.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Vsa čista dobitka se razdeljuje zavarovalcem; dosedaj se ga je izplačalo K 2.495.719—.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fondi K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109.856.860.58.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal in okenskih plošč.

Škoda cenjuje takoj in najkvalitetneje. Uživa najboljši sloves, kodar posluje.

Dovoljuje iz čiste dobitke izdatno podporo v narodne in občinske namene.

Del. glavnica: K 5.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad K 610.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %